

РАЗЯСНИТЕЛНА КАМПАНИЯ НА ЦИК

Правомощието и задължението на ЦИК да организира и провежда разяснителна кампания относно правата и задълженията на гражданите в подготовката и произвеждането на изборите е нормативно закрепено през 2005 г. в Закона за избиране на народни представители, през 2006 г. в Закона за избиране на президент и вицепрезидент на Републиката, през 2007 г. в Закона за избиране на членове на Европейския парламент от Република България и Закона за местните избори. След кодифицирането на материята задължението е предвидено в ИК от 2011 г., съответно действащия ИК в сила от 2014 г.

В своята практика ЦИК информира гражданите и другите участници в изборния процес относно техните права и задължения при произвеждането на изборите чрез обявяване на всички решения на комисията на интернет страницата ѝ и в бюлетина на БТА. На интернет страницата на комисията се публикуват и протоколи от заседанията на комисията, Хронограма съдържаща основни процедури, събития и действия в изборния процес и срока спрямо изборния ден, в който следва да бъдат реализирани, Методически указания. ЦИК отговаря писмено на всеки зададен на комисията въпрос, като освен на лицето задало въпроса, отговорите се публикуват и са достъпни чрез интернет страницата в рубриката „Въпроси и отговори“. ЦИК информира гражданите и обществеността и чрез публикуване на съобщения на страницата си, ежеседмични брифинги на говорителите и чрез прессъобщения.

Дейността на ЦИК на Р България е изцяло прозрачна и публична. Това обстоятелство беше отчетено на 12-тата конференция на органите за управление на изборите, организирана от Венецианската комисия и Министерството на вътрешните работи на Кралство Белгия и проведена през м. март 2015 г. в Брюксел, където дейността на българската ЦИК получи висока оценка от партньорите.

Освен изброените начини за информиране ЦИК непрекъснато усъвършенства обхвата и методите на извършване на разяснителна кампания, като вече години наред за всеки избор се изработват аудио- и аудио-визуални произведения, печатни материали, презентации, и др.

През 2015 г. ЦИК реши освен традиционно използваните методи и форми на разясняване, да разшири времевия период и да започне по-рано разяснителната си кампания за предстоящите през есента избори за общински съветници и кметове. В тази връзка ЦИК изработи Концепция за разяснителна кампания, при изготвянето на която беше поискано становището и на организациите - членове на Обществения съвет.

ЦЕЛИТЕ които си поставихме, чрез кампанията бяха:

1. Информирание на гражданите за техните изборителни права и задължения, видовете избори които ще се произвеждат и вида на бюлетините, с които ще се гласува
2. Разясняване начина на гласуване, включително с преференция в изборите за общински съветници
3. Привличане на медиите като партньор в разяснителната кампания
4. Постигане на по-добра организация на изборите със съдействието и участието на всички институции заети с изборите и най-вече местната изборна администрация

Кампанията беше насочена освен към всички избиратели – български и чужди граждани, така също и към избиратели

- а) гласуващи за първи път
- б) избиратели с увреждания
- в) ученици и студенти

През месец юни беше организирана първата част от разяснителната кампания, която включваше посещение от членове на ЦИК във всеки от 28 областни центрове в страната. Срещите се проведоха в периода 6 – 24 юли 2015 г. като датата и мястото за всеки град бяха предварително оповестени, за да бъдат уведомени и да присъстват всички заинтересовани граждани и организации. Срещите преминаха на два етапа – в едната част членовете на ЦИК проведоха разговори с представителите на областната и всички общински администрации на територията на съответната област, на които е възложена организацията на избори. Присъстваха представители и на регионалните структури на ГД „ГРАО“ и Информационно обслужване. Бяха обсъдени въпроси свързани с подготовката и подобряване на организацията по произвеждане на предстоящите местни избори, включително по въпроси от организационно-технически характер поставени предварително с писмо от АМС, съгласувано с ЦИК.

За тези срещи с общинските администрации ЦИК предварително подготви съгласувана с НАП, НОИ, Агенция по заетостта и Агенция за социално подпомагане информация свързана с практическите аспекти по изплащане на възнагражденията на членовете на СИК и необходимостта от подаване на документи – декларации, заявления и др. до тези институции от членовете на СИК, които са безработни, получават социални помощи, не са здравно осигурени и др. Тази информация, заедно със бланките и формулярите, които следва да попълват членовете на СИК в зависимост от хипотезата в която попадат, беше предоставена от ЦИК на общинските администрации, които организираха попълването и подаването на документите в съответните институции от името на членовете на СИК.

Втората част от срещите бе проведена като информационна среща с граждани и медии. Присъстващите бяха запознати с основните права и задължения на избирателя в изборите за общински съветници и кметове, специално внимание бе отделено на изискването за уседналост, начина на гласуване при местни избори и вида на бюлетините, с които ще се гласува. За целта беше подготвена презентация, която визуализираше информацията. Членовете на ЦИК отговориха на всички задавани въпроси от гражданите и медиите. Презентацията беше предоставена на регионалните медии, за да достигне чрез тях до по-голям кръг избиратели и беше публикувана на интернет страниците на всички областни и общински администрации. Срещите бяха активно отразени от регионалните медии, както и от медии с национален обхват.

В ЦИК, в рамките на една седмица беше организиран ден на отворени врати, като членове на ЦИК отговаряха на въпроси на граждани, представители на политически сили и медии.

След насрочване на изборите и националния референдум (10 август 2015 г. с Указ № 162 и № 163 Президентът на Републиката насрочи изборите за общински съветници и кметове, и националния референдум на 25.10.2015 г.) и утвърждаване на план-сметката за изборите (ПМС № 230/27.08.2015 г.) ЦИК проведе процедури по ЗОП за възлагане на дейности свързани със следващия етап от разяснителната кампания за местните избори и както и с информационно-разяснителната кампания за националния референдум.

Данни за видове брошури и листовки, брой печат (тираж) и начин на разпространение

Вид брошура	брой	разпространение
Информационна брошура местни избори - обща	405 120	<ul style="list-style-type: none"> ➤ п.к. 28 обл. града ➤ по метростанции ➤ вложки в медии
Информационна брошура Национален референдум - обща	405 120	<ul style="list-style-type: none"> ➤ п.к. 28 обл. града ➤ по метростанции ➤ вложки в медии ➤ летище София
Кой има право да избира в МИ	108 000	<ul style="list-style-type: none"> ➤ п.к. 28 обл. града
Кой има право да гласува в НР	108 000	<ul style="list-style-type: none"> ➤ п.к. 28 обл. града ➤ летище София
Гласуване на избиратели с увреждания	108 000	<ul style="list-style-type: none"> ➤ рег. центрове на

		Съюз на инвалидите ➤ п.к. 28 обл. града ➤ в областната управа
Бюлетини и начин на гласуване в МИ	108 000	➤ п.к. 28 обл. града
Бюлетина и начин на гласуване в НР	108 000	➤ п.к. 28 обл.града ➤ летище София
ОБЩО	1 350 240	

След проведена обществена поръчка ЦИК възложи на избрания изпълнител отпечатването на 1 350 240 брошури и листовки. На таблицата е показана информация за видовете, броя и начина на разпространение на печатните материали. Брошурите и листовките бяха разпространени в цялата страна безадресно по пощенските кутии, чрез влагане във вестници и чрез поставяне на спирки на градския транспорт, в метрото и др. Чрез Съюза на инвалидите и други организации на хора с увреждания, бяха доставени в цялата страна листовки обясняващи правата на хората с увреждания. Всички брошури и листовки в онлайн форма бяха публикувани на интернет страниците на ЦИК, на областните и общинските администрации.

При обученията на общинските избирателни комисии членовете на ЦИК предоставиха за разпространение в сградите на областните и общинските администрации от всички видове брошури и листовки.

Беше изработена специална листовка разясняваща възможностите и различията за гласуване на ученици и студенти в МИ и НР, която беше разпространена във всички висши учебни заведения и чрез МОН в училищата.

За българските граждани живеещи в чужбина чрез Летище София бяха разпространени брошури и листовки разясняващи гласуването в националния референдум на българските граждани в чужбина. На интернет страницата на Министерство на външните работи и на всички дипломатически и консулски представителства бяха публикувани всички видео и печатни материали в онлайн форма от информационно-разяснителната кампания за националния референдум. Те бяха предоставени и на Агенцията за българите в чужбина, на български медии излъчвани и разпространявани зад граница, на българските общности в чужбина.

Данни за излъчвания на ТВ клипове

30 секунди период 1-24 октомври	БТВ	Нова ТВ	БНТ	ОБЩО
Брой излъчени клипове	158	67	486	711
Брой излъчвания на ден	7	3	20	30

	Метро	LED стени
Период на излъчване	14 – 24 октомври	5 – 25 октомври
Брой излъчени клипове	550	800
Брой излъчвания на ден	50	40

Изработване и излъчване на видео клипове

След проведена обществена поръчка ЦИК възложи изработване на 8 броя 30-секундни видео клипове за излъчване в телевизионен ефир. 3 от клиповете съдържаха вида на бюлетините и показваха начина на гласуване.

В Концепцията за разяснителна кампания ЦИК реши видеоматериалите да се излъчват само в телевизиите с национално покритие - БНТ, БТВ, Нова ТВ.

БНТ като обществена медия излъчва материалите от разяснителната кампания на ЦИК без разходване на средства от бюджета на комисията, поради което ЦИК проведе преговори и сключи договори за излъчване на видеоклиповете с БТВ и Нова ТВ. Клиповете бяха излъчени от трите телевизии съобразно одобрен от ЦИК медиаплан, който имаше за цел достигането им до максимален брой избиратели.

Освен в телевизиите и със съдействието на Столична община „Метрополитен“ ЕАД даде съгласие за безплатно излъчване на видеоклиповете в софийското метро.

Клиповете се излъчваха и на LED-стени в София – срещу НДК и в Пловдив – на централния площад.

Видеоклиповете бяха предоставени за свободно излъчване на електронни медии и телевизии, които проявиха интерес, като мога да спомена Канал 3 и Телекабел ТВ гр. Пазарджик.

GARBAudience
Measurement
Bulgaria

Централна Избирателна Комисия

Информационни кампании в периода 30 септември - 24 октомври 2015г.

Универсум: Всички 18+ 87.9% от всички 4+ души 6 093 232 Панелисти: 2060

		A18+													
Компания	ТВ канал	Дни в ефир	Брой излъчен и клипове	TRP 18+	Честота 1+ (%)	Честота 2+ (%)	Честота 3+ (%)	Честота 4+ (%)	Честота 5+ (%)	Честота 6+ (%)	Честота 7+ (%)	Честота 8+ (%)	Честота 9+ (%)	Честота 10+ (%)	Средна честота за зрител
ЦЕНТРАЛНА ИЗБИРАТЕЛНА КОМИСИЯ	BNT 1	25	186	251,5	51,745	36,444	27,286	21,472	16,872	14,105	11,166	9,704	8,329	7,235	4,9
	bTV	24	158	1 302,7	87,138	78,839	71,343	64,361	59,287	54,953	50,925	47,664	45,188	42,232	14,9
	Nova TV	24	63	282,5	56,074	40,645	31,176	24,874	20,403	16,249	13,928	12,149	10,735	8,613	5,0
ЦЕНТРАЛНА ИЗБИРАТЕЛНА КОМИСИЯ - Total		25,0	407,0	1 836,7	92,7	86,3	80,8	74,9	70,6	66,7	63,5	61,1	58,1	55,0	20

От получена информация от една от агенциите за отчитане гледаемостта и рейтингите на телевизиите - ГАРБ се установи, че 93% от зрителите над 18 години са гледали излъчване на материал от разяснителната кампания на ЦИК поне 1 път, 81% поне 3 пъти, 67% поне 6 пъти, 61% поне 8 пъти.

Следва да се отбележи, че този резултат не отчита всички излъчени по БНТ материали. От БНТ са излъчени 486 пъти материалите от кампанията, но мониторинга на ГАРБ обхваща излъчените само БНТ 1 - 186 клипа, но не и тези по БНТ 2 и БНТ свят общо 300 броя.

Данни за излъчвания на радио клипове

30-40 секунди 1-24 октомври	БНР	Дарик радио	Фокус радио	ОБЩО
Брой клипове	144	140	312	596
Брой излъчвания на ден	6	6	13	25

Изработване и излъчване на аудио клипове

ЦИК реши за бъдат изработени и 8 броя аудио клипове, които да бъдат разпространени чрез излъчване от информационните радиа с национално покритие Дарик радио и Фокус. В рамките на сключения договор за излъчване Дарик радио произведе клиповете безплатно и предостави авторските права на ЦИК за свободно излъчване от всички медии. Клиповете бяха излъчвани безплатно и в програмите на Българско национално радио.

Видео- и аудио-клиповете бяха публикувани за свободно ползване на интернет страница на ЦИК, във фейсбук и в youtube.

Всички видео клипове и печатни материали в онлайн форма бяха предоставени на областните управи за публикуване на техните интернет страници и на страниците на всички 265 общини в страната. Предоставени бяха за ползване и излъчване и на регионалните медии.

Като положителен резултат от кампанията може да се приеме значително по-малкия брой избиратели гласували в нарушение на правилата на ИК в местните избори на 25.10.2015 г. в сравнение с изборите за членове на Европейския парламент на 25.05.2014 г. където също имаше изискване за уседналост.

ЦИК благодари на всички лица и организации, които участваха в създаването и разпространението на материалите от разяснителната кампания.